

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Харківський національний університет внутрішніх справ

Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїсти

Факультет № 6

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

ДО СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

навчальної дисципліни «Актуальні проблеми превентивної діяльності
органів Національної поліції» обов'язкових компонент освітньої програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність (Правоохоронна діяльність)

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 21 грудня 2023 року № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 20 грудня 2023 року № 12

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 21 грудня 2023 року № 11

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти
Протокол від 14 грудня 2023 року № 13

Розробники:

1. Завідувач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти, кандидат юридичних наук, професор Панова Ірина Вікторівна.
2. Доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти, кандидат юридичних наук Іванов Антон Олександрович.

Рецензенти:

1. Заступник начальника відділення поліції №3 Харківського районного управління поліції №1 ГУНП в Харківській області, доктор юридичних наук, старший науковий працівник Прокопенко О.Ю.
2. Доцент кафедри адміністративного права та процесу Факультету № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І.Д.

1. Загальні методичні вказівки.

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми превентивної діяльності органів Національної поліції» забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних якісно та ефективно виконувати завдання і функції у поліцейських підрозділів превентивної діяльності.

Завдання:

- по-перше, засвоєння здобувачами вищої освіти сучасних поглядів на: організацію та реалізацію органами Національної поліції України превентивної діяльності, її основні засади і принципи, ключові проблеми та перспективи розвитку;

- по-друге, розвиток вже набутих і формування нових умінь і навичок щодо вирішення практичних завдань у сфері превентивної діяльності Національної поліції.

- по-третє, забезпечення зміцнення та розвитку ціннісних настанов та орієнтирів, світоглядних позицій студентів у відповідності до ідеалів гуманізму і демократії, права та соціальної справедливості, поваги до особистості та патріотизму.

Міждисциплінарні зв'язки: «Теорія держави та права», «Адміністративне право», «Адміністративна діяльність поліції» «Інформаційне право», «Кримінальне право», «Кримінальне процесуальне право», «Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності», «Службове право», «Міжнародні стандарти прав людини у правоохоронній діяльності», «Кваліфікація адміністративних правопорушень»

Очікувані результати навчання: сформованість у здобувачів вищої освіти цілісної системи ґрунтовних знань і практичних умінь та навичок з використання отриманих знань у процесі подальшого вивчення спеціальних фахових дисциплін та майбутньої практичної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти

повинні:

знати :

1. Поняття, завдання, правову основу превентивної діяльності органів Національної поліції.
2. Систему та функції підрозділів превентивної діяльності Національної поліції.
3. Правовий статус посадових осіб підрозділів превентивної діяльності.
4. Поняття та види поліцейських заходів, що застосовуються підрозділами превентивної діяльності, вимоги до їх застосування.
5. Розміти зміст, підстави і порядок застосування наступних заходів:
 - перевірка документів особи;
 - опитування особи, поверхнева перевірка.
 - зупинення транспортного засобу, вимога залишити місце і обмеження доступу на визначену територію, обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю.
 - проникнення до житла чи іншого володіння особи.
 - перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ;
6. Сутність поліцейського піклування, його заходи та порядок застосування останніх.
7. Порядок ведення профілактичного обліку дітей підрозділами ювенальної превенції Національної поліції України.
8. Організацію роботи та здійснення заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству, вчиненому дітьми та стосовно них.
9. Заходи щодо протидії домашньому насильству.
10. Відповідальність у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.
11. Засади взаємодії підрозділів превентивної діяльності.
12. Знати специфіку та проблеми превентивної роботи органів Національної поліції України в Умовах воєнного часу (стану).

Вміти:

1. чітко орієнтуватись в системі адміністративного законодавства, аналізувати нормативно–правові акти та розуміти механізм застосування їх положень, вирішувати колізійні ситуації в законодавстві, ;
2. визначати зв'язок та розмежовувати адміністративні правовідносини із іншими (кримінальними, кримінальними процесуальними, цивільними, фінансовими, трудовими тощо) з метою правильного застосування положень чинного законодавства;
3. вирішувати ситуативні завдання із застосуванням адміністративного законодавства та узагальнень судової практики.

Структура навчальної дисципліни**Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)**

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни					
	Всього	з них:				Вид контролю
		лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	
Тема № 1. «Загальний огляд превентивної діяльності Національної поліції: поняття, принципи, завдання, форми, методи. Правові засади превентивної діяльності Національної поліції».	18	2	2	2		залік
Тема № 2. «Структура та правовий статус підрозділів превентивної діяльності. Повноваження працівників даних підрозділів».	18	2	2	2	12	

Тема № 3. «Діяльність підрозділів поліції превентивної діяльності щодо охорони публічного порядку і безпеки. Проблеми здійснення в умовах воєнного стану».	18	2	2	2		12	
Тема № 4. Превентивна діяльність органів поліції у сфері контролю за обігом зброї. Особливості здійснення в умовах воєнного стану»	18	2	2	2		12	
Тема № 5. Ювенальна превенція та запобігання насильству у сім'ї	18	2	2	2		12	
Всього за 1 семестр	90	10	10	10		60	

4.1 Структура навчальної дисципліни

Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни					Вид контролю	
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні		Самостійна
Тема № 1. «Загальний огляд превентивної діяльності Національної поліції: поняття, принципи, завдання, форми, методи. Правові засади превентивної діяльності Національної поліції».	18	2	2			11	залік
Тема № 2. «Структура та правовий статус підрозділів превентивної діяльності. Повноваження працівників даних підрозділів».	18	2	2			11	

Тема № 3. «Діяльність підрозділів поліції превентивної діяльності щодо охорони публічного порядку і безпеки. Проблеми здійснення в умовах воєнного стану».	18					20	
Тема № 4. Превентивна діяльність органів поліції у сфері контролю за обігом зброї. Особливості здійснення в умовах воєнного стану»	18					20	
Тема № 5. Ювенальна превенція та запобігання насильству у сім'ї	18					20	
Всього за 1 семестр	90	4	4			82	

3. Методичні вказівки до семінарських занять

ТЕМА № 1. Загальний огляд превентивної діяльності Національної поліції: поняття, принципи, завдання, форми, методи. Організаційно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції.

Семінарське заняття 1.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Поняття та сутнісний зміст превентивної діяльності поліції як правоохоронного органу.
2. Завдання, функції та принципи превентивної діяльності Національної поліції.
3. Форми та методи превентивної діяльності Національної поліції.
4. Поняття та система організаційно-правових засади превентивної діяльності Національної поліції.
5. Основні національні та міжнародні джерела права, положеннями яких регламентується превентивна діяльність Національної поліції

Практичне заняття 1.

Час проведення 2 год.

1. Поняття та механізм координації превентивної діяльності.
2. Поняття, правові засади та механізм взаємодія підрозділів поліції превентивної діяльності з іншими органами публічної влади та громадськістю
3. Планування в діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності: поняття, принципи, правові засади.
4. Поняття та зміст та прогнозування діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності.
5. Механізм розробки та прийняття управлінських рішень. Контроль за їх виконанням

Теми для рефератів:

1. Цілі та принципи планування в діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності.
2. Процес підготовки плану превентивних заходів та контроль за виконанням запланованих заходів.
3. Загальна характеристика правових засад превентивної діяльності поліції
4. Місце та роль принципів у механізмі правового регулювання превентивної діяльності Національної поліції.

Тема № 2. Структура та правовий статус підрозділів превентивної діяльності. Повноваження працівників даних підрозділів.

Семінарське заняття 2.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Система та функції поліції як суб'єкта превентивної діяльності.
2. Структура та правовий статус підрозділів поліції підрозділів поліції превентивної діяльності центрального апарату Національної поліції України.
3. Структура та правовий статус підрозділів поліції превентивної діяльності Головних (територіальних) управлінь Національної поліції України в областях
4. Поняття, види та вимоги до превентивних поліцейських заходів.

Практичне заняття 2.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Характеристика та особливості застосування превентивних поліцейських заходів.
2. Взаємодія Національної поліції, інших правоохоронних структур та громадськості у справі попередження правопорушень.
3. Превентивна робота поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.
4. Організація та принципи роботи патрульної поліції.
5. Функції патрульної поліції.
6. Організація діяльності дільничних офіцерів поліції (ДОП).
7. Права старшого дільничного (дільничного) офіцера поліції.
8. Основні обов'язки дільничного офіцера поліції.
9. Адміністративно-юрисдикційна діяльність дільничного офіцера поліції щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Теми для рефератів:

1. Підстави та порядок застосування підрозділами превентивної діяльності Національної поліції таких превентивних заходів як: перевірка документів особи; опитування особи; поверхнева перевірка.
2. Сутність та зміст загальної профілактики правопорушень органами і службами Національної поліції.
3. Матеріально-технічне забезпечення ДОП.
4. «Поліцейський офіцер громади» - важливий крок по наближенню поліцейського сервісу до людей.
5. Управління та координація роботи ДОП в системі Національної поліції України.

Тема № 3. Організація діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності щодо охорони публічного порядку. Проблеми здійснення в умовах воєнного стану.

Семінарське заняття 3.

Час проведення 2 год.

1. Діяльність підрозділів поліції превентивної діяльності щодо охорони публічного порядку
2. Сили та заходи забезпечення публічної безпеки і порядку.
3. Сутність і зміст загальної профілактики правопорушень в превентивній діяльності поліції.
4. Форми і методи роботи органів поліції з причинами та умовами, що сприяють вчиненню правопорушень.

Практичне заняття 3.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Адміністративно-правові засоби охорони публічного порядку.
2. Підрозділи патрульної поліції як суб'єкти забезпечення публічної безпеки та порядку.
3. Основні права й обов'язки нарядів поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку.
4. Проведення операцій щодо припинення та повної ліквідації масових заворушень.
5. Застосування спеціальних засобів.

Теми для рефератів:

1. Завдання та повноваження груп реагування підрозділів поліції превентивної діяльності
2. Особливості діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності щодо забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку в окремих районах Донецької та Луганської областей
3. Поняття, значення та різновиди превентивних поліцейських заходів
4. Правове регулювання застосування поліцейським вогнепальної зброї
5. Адміністративний нагляд органів поліції за особами, звільненими з місць позбавлення волі

Тема № 4 Превентивна діяльність органів поліції у сфері контролю за обігом зброї. Особливості здійснення в умовах воєнного стану.

Семінарське заняття 4.

Час проведення: 2 год.

1. Поняття та правове регулювання дозвільної системи.
2. Поняття та види об'єктів дозвільної системи. Порядок видачі дозволів на придбання, зберігання, перевезення, виготовлення та використання предметів, засобів, які підпадають під дозвільну систему, відкриття та функціонування об'єктів дозвільної системи.
3. Діяльність органів Національної поліції по забезпеченню дотримання правил дозвільної системи.

Практичне заняття 4

Час проведення: 2 год.

Навчальні питання:

1. Діяльність органів Національної поліції по забезпеченню дотримання правил дозвільної системи.
2. Організація діяльності підрозділів дозвільної системи.
3. Облік об'єктів дозвільної системи. Контроль за об'єктами дозвільної системи.
4. Проблеми контролю за обігом цивільної вогнепальної зброї

Теми для рефератів:

1. Значення та необхідність дотримання вимог дозвільної системи. Правове забезпечення функціонування дозвільної системи.
2. Особливості видачі дозволів підрозділами дозвільної системи на окремі види об'єктів дозвільної системи.

Тема № 5. Ювенальна превенція та запобігання насильству у сім'ї.

Семінарське заняття 5.

Час проведення 2 год.

Навчальні питання:

1. Правове регулювання протидії домашньому насильству: національний та міжнародний вимір.

2. Гендернообумовлене насильство: поняття та види.

3. Сутність гендерної рівності та дискримінації за ознакою статі.

4. Правове регулювання попередження та протидії домашньому насильству.

Практичне заняття 5.

Час проведення 2 год.

1. Дії поліцейських щодо реагування на факти психологічного, економічного, фізичного та сексуального домашнього насильства.

2. Спеціальні заходи щодо попередження домашнього насильства : поняття, види.

3. Офіційне попередження про неприпустимість здійснення домашнього насильства: сутність та особливості винесення.

4. Взяття та зняття з профілактичного обліку осіб, які вчинили домашнє насильство: сутність та особливості реалізації.

5. Корекційна програма: поняття, вимоги та особливості проведення.

6. Захисний припис: сутність, особливості реалізації.

Теми для рефератів:

1. Реєстрація та розгляд заяв і повідомлень з приводу домашнього насильства або реальної загрози його здійснення.

2. Реєстрація та розгляд заяв і повідомлень з приводу жорстокого поводження з дітьми.

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна:

1. Конституція України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

2. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19>.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

4. Про Національну поліцію: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

5. Про охоронну діяльність: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4616-17>

6. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 1 грудня 1994 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 52. Ст. 455.

7. Про звернення громадян. Закон України від 2 жовтня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256.

8. Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх: Закон України від 24 січня 1995 р. Голос України. 1995. 23 лютого

9. Про затвердження Положення про Національну поліцію України: постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF>.

10. Питання функціонування органів поліції охорони як територіальних органів Національної поліції та ліквідації деяких територіальних органів Міністерства внутрішніх справ: постанова Кабінету Міністрів України від 13.10.2015 № 834 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/834-2015-%D0%BF>

11. Питання забезпечення охорони об'єктів державної та інших форм власності: постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 937 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/937-2015-%D0%BF>.

12. Про затвердження Положення про Департамент поліції охорони: наказ Національної поліції України від 06.11.2015 № 43.

13. Положення про патрульну службу МВС: Наказ МВС України від

02.07.2015 № 796 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0777-15>.

14. Про дорожній рух: закон України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>.

15. Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення: Закон України від 22 вересня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України.– 2005.– № 52.– ст. 565.

16. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395.

17. Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : наказ Міністерства внутрішніх справ України 06.11.2015 № 1376 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>.

18. Інструкція з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17>.

19. Інструкція з організації діяльності дільничних офіцерів поліції: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28.07.2017 № 650 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17>.

20. Інструкція про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2015 № 1377 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1498-15>.

21. Про внесення змін до законів України "Про Національну поліцію" та "Про Дисциплінарний статут Національної поліції України" з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану: Закон України від 15

березня 2022 року № 2123-IX [Електронний ресурс]. - Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#n6>

Допоміжна

1. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; [О. І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князєв та ін.; передм. О. М. Бандурки] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Харків: ХНУВС, 2017. — 242 с.
2. Зразки протоколів про адміністративні правопорушення, складання яких підвладне Національній поліції: практ. посіб./авт.-уклад.: Т.П. Мінка, Р.В. Миرونюк, В.А. Глуховець та ін. — Х. Право, 2016. —182 с.
3. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Харків: ХНУВС, 2017. — 432 с.
4. Довідник працівника поліції превентивної діяльності: навч. посібник / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, Засл. юрист України А.Є. Фоменко. Дніпро: ДДУВС, 2018. 180 с.
5. Адміністративна діяльність Національної поліції: Навчальний посібник Кол. авт. кер. авт. кол. к.ю.н., засл. юрист України В.А. Глуховець. — Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. — 248 с.
6. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях: Навчальний посібник. Київ. : Виданництво «Центр учбової літератури», 2016. 196с.
7. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ: особлива частина: навч. посіб. Т.П. Мінка, О.М. Обушенко, Д.Г. Забрєда та ін. за заг. ред. С.М. Алфьєрова. Харков. Право, 2013. — 312 с.
8. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ: загальна частина: навч. посібник Кол. авт. за загал. редакцією д-ра юрид. наук, проф., С.М.

Алфьорова. – Дніпропетровськ : 2014. – 216 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. <http://scholar.google.com> - Пошукова система Google Академія (Google Scholar).
2. <https://rada.gov.ua/> – Верховна Рада України
3. <http://www.kmu.gov.ua> – Кабінет Міністрів України
4. <https://mvs.gov.ua/> - Міністерство внутрішніх справ
5. <http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України
6. https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_adm/ - Касаційний адміністративний суд у складі Верховного суду
7. www.reyestr.court.gov.ua – Єдиний державний реєстр судових рішень.
8. www.nbuv.gov.ua – електронний каталог Національної бібліотеки України ім. Вернадського.
9. <https://www.npu.gov.ua/> - Національна поліція України
10. <http://www.guds.gov.ua> – Головне управління державної служби України